

Rendkívüli kiadás!

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4. 2. szám. Hirdetések árszabás szerinti vételnek fel.

I. évfolyam.

13. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912

Szombat, június 8.

Barázdák

Debreczen, június 7.

Megfagy a vér az ereinkben és gondolkozni sem tudunk. Mintha nehéztéglával vágtak volna bennünket homlokunkon. Csak most kezdünk felcsudni a csodálkozásból. Mi lesz? Mi lesz? A magyar parlament szentségét gonosz kezek becselínítették meg. Egész alkotmányos életünk a páp köveiben rendült meg. Talán a rettenetességek, a szenvedések hosszú sora előtt állunk. Ismét nagy bajban van a magyar. Most segítsen bennünket a magyarok Istene!

Bizony szükségünk van a segítségére, a Szentlélek bátorítására. Tüzes nyelveknek kellene leszállniuk az égbe, hogy megvilágítsák mindnyájunk szívét. Katonákra lesz most szükség. Bátor, erőslelkű és erőskezű magyarokra. Emberek kelljenek a gátra. A kik nem ijednek meg a saját árnyékuktól. Nem esünk kétségbe. Bizalom és bátorításra van szükségünk. Nem kétségbeesésre. Magyarok reméljünk, a mi bizó szívünk törhetetlen. erős ezen a világon.

Konduljanak meg a vészharangok szerte az országban. Mindenki kötelet vegyen a kezébe. Bugjon erősen, sivítón, messzehangzóan a vészharang. Veszélyben a magyar! Népe! te szabadságod akarják durva kezek a sárba tiprani. Népe, ha van még Istened, ököljbe a marokká! Nézzünk szembe a magyar szabadság eltiprival.

Lássuk meg, hogy ki az erősebb? Többen vannak-e a gonoszok, mint a jók táborában? Legyen olyan minden ember mintha egyedül ő reá támaszkodnék ez a szegény, százsebből vérző ország. Harcoljon úgy minden ember, mint harcolni kell a népszabadságokért, az egyenlőségért, testvériségért. Legyen már egyszerű valóság is az a szép álom, amit olyan nagy-nagy lekesedéssel akartunk kivívni 48 nagy márciusában.

Rémuralom.

Debreczen, június 7.

Próbáljuk meg erőt venni magunkon, próbáljuk meg higgadtan gondolkozni. Legalább annyi nyugalmat erőszakoljunk az idegeinkre, hogy logikusan gondolkozzunk.

Kritikával illetni a kormányt az az eljárásait méltóan nem lehet. A jelzőkből kifogytunk. Örök idők óta azt hittük, hogy rossz nyelve van az embernek, hihetetlen ajasságok fogalmát tudja szavakban kifejezni. Hát ez nem is igaz. Az ember nyelve nem olyan rossz, nem olyan ajás, hogy úgy szóljon Tisza Istvánról és Lukács Lászlóról, ahogy ezek az emberek megérdemlik...

Azt már tapasztaljuk, hogy irtózatot felháborodás indul végig a lelkében. A magyar városok és falvak utcai tanácskozó helyekké várásztódtak, vadidegen emberek rémes izgalommal szótlanul meg egymást: Haljotta? Olivastá? Hehetefen! Huszonnégy óra alatt milliók lelkében Iobbant lángra a vad gyűlölet Tisza, Lukács és pártjuk ellen. Ezek mertek egyesülni cselekedni? Hát ha ez is lehetséges, akkor van még a világon gázság, ami nem lehetséges?

Egészen bizonyos, hogy a milliók megdöbbenése egy-két huszonnégy óra belüli tettekbe fog sűrűsödni. Budapest utcáit egész hadsereg tartja megszállva. Egyre-másra ontják a pályaudvarok a vonaton érkező vidéki zászlóaljokat. Mahónap nem lesz katonaság, csendőrség a vidéken, — pedig az örült zsarnokuralomnak mihamar szüksége lehet rá ők is! Bizony majd mozgósítani kell, véres, öldökítő pogányháborúra, mert Tisza Istvánnak végre sikerült megvalósítani a politikáját. Hát csak tessék. Álljon szuronyba az egész haderő, dördüljenek ágyuk, gépfegyverek: a véderőtörvény mégis rongy cafat, amelynek hatálya nincs.

Nincs az a fegyház, ahol oly buzgón dolgoznának a fegyverek, — mint tegnapelőtt a mungók. Katonai perenndtartás: tizenöt perc! Honvédségi javaslat: tíz perc! Debreczeni egyetem: három perc! A szerzői jog becikkelyezése: fél perc. Ennél gyors-

sabban már alkotni igazán nem, csak megdögléni lehet.

Bohó mungók! Az immáron bekövetkezett parlamenti béke üdásait akarják filogtatni azzal, hogy mielőtt szuronyok és rendőrvölgyek százhusz képviselőt köteleességüknek teljesítésében megakadályoznak, az aljátok a fizkrajcáros mozi gyorsaságával fogadják el az ezermillió terhet jelentő véderőjavaslatokat és egyebeket. Amilyen becselen a gazember, olyan becselenül gondolkozik. A mungók azt hiszik, hogy Debreczent lekényezik. Tévedés. Debreczennek jussa van az egyetemhez és meg is fogja kapni — törvényesen. És ha Lukács vagy Tisza tapasztalni akarják, milyen Debreczen hája, próbálják meg utazzanak Debreczenbe — a Lukács darabont-főispán.

Olyan a óva ónak, olyan manfasznak nézi ez a cudar banda a magyar népet, hogy az egy-két szociális vagy kulturális törvényjavaslatnak törvénytelen elfogadásával ki hagyja törölni a szemét? Mintha bizony nem tudná mindenki, hogy a függelenségi és 48-as párt számtalanszor hangoztatta, hogy szívesen hagy keresztül menni, sőt meg is szavaz minden közhasznú javaslatot a véderőjavaslatokon kívül. Ezt tudja mindenki, csak az örültek és gazemberek nem akarnak tudomást venni róla. Hát csak dolgozzatok legények! Bécsben is meg vannak döbbenve. Bármennyire óhajtották is a véderőreformot, így, ebben a formában zsoldgatik vigan a kezüket. Szerintük minden a legszebben alakul ki Magyarországon. Törvény nincs, alkotmány nincs, csak Tisza van, csak pénzért mindenre kapható többség van: mi kell más az összbirodalmi politikának?

Hogy is mondta az az ember? Hogy Magyarország önállósága, tekintélye követelte meg az általa alkalmazott rendszabályokat. Hejjes, igaza van. Kényszerzubbonyt reá!

Egy cseppet sem szigorú ez a kifejezés. A parlamenti erőszakosságokat nem lehetett ép észszel elkö-

vetni. Minden gondolkodó emberben feltámadhat az a kérdés, aki ezeket eikövette, örült-e, vagy gazember? Ha örültnek tartjuk, mentegeljük a történelem ítélőszéke előtt, ahol ugyanis csak felelősségre vonja a történelíró. Ép észszel, tisztességes lelekkel bajos olyan dolgokat ekövetni, mint amilyenek a magyar parlamentben történtek. Nyugodjunk hát bele abban, hogy a véletlen vakságának, egy örült önkényének vagyunk áldozatai.

Bomlik a munkapárt.

Az első fecske.

Budapest, jun. 7.

Fővárosi tudósítók jelentése. Bomlik a munkapárt. Ime megkezdődnek a kilépések. A többségnek a mai napig tagja volt Nehrebeczky György, igen mérsékelt, igen megfontolt, igen lelkiismeretes hatvanhates politikus is. Nehrebeczky június 4-én Ungvárt volt Firczak püspök temetésén s onnan visszatérve a fővárosba, találta itt azt a helyzetet, melybe a többséget a Tisza István lelkiismerete juttatta. Nehrebeczky György, a munkapárt tagja erre a következő levelet írta Perczei Dezsőnek, a munkapárt elnökének:

Nagyméltóságú pártelnök Ur! Kegyelemes Uram!
A koalíció felbomlása után, mint az 1867-iki kiegyezés alapján álló politikus azon reményvel léptem be a «Nemzeti munkapárt»-ba, hogy ez programjának megfelelően helyre fogja állítani a parlament munkaképességét, s az ország érdekében üdvös tevékenységet folytat. A képviselőház normális tárgyalásaitak akadályá, az obstrukció azonban az elmúlt két év alatt ugyiszólva állandóvá lett s mivel ezen állapotot a nemzet érkeire nézve veszélyesnek és károsnak tekintetem, óhajtvá vártam, hogy államfértaink bölcsességének sikerülend

WILHEIM EDE

légszesz és vízvezetési szerelő
DEBRECZEN

Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatokat. fűrdő-, closett-, csatornázás-, szivattyu-, világítási berendezéseket és javításokat.

Iroda és műhely: Hatvan-utca 4 sz. Mindennemű javítások szakszerűen és olcsón eszközöltnék. Telefon 1066

egy hegyes és megfelelő módot találni arra, hogy az obstrukciót megszüntessék s az országban közmegegyezést és nyugalmat teremtsenek. Ez, fájdalom, nem így történt. Ellenben a képviselőház tegnapi ülésén a «Nemzeti munkapárt» kezdeményezése és közreműködése mellett oly események folytak le, amelyekkel eddigi politikai meggyőződéseim és hitvallásom teljes negációja nélkül magamat nem azonosíthatom s ezért tisztelettel bejelentem, hogy a párt kezéből kilépek.

E kijelentésem azonban 67-es elveimen és álláspontomon mit sem változtat.

Amidőn kérem, hogy ezen bejelentésemet tudomásul venni méltóztassál, fogadd kegyelmes Uram tiszteletem nyilvánítását.

Budapest, 1912. június 5.

Nehrebeczky György sk. országgy. képviselő.

Eddig a levél. Mit szól ehhez Tiszta István? Arra nem gondolt, hogy a nemzet fiában, a többi emberében is van lelkiismeret? Hogy az éppugy megmozdulhat, mint az övé? S ha nem is követel magának diktatúrát, de nem hagyja magát megtörni vagy megrettenteni, vagy elfojtani? Nehrebeczky György volt főispán, közkeletben álló férfi, de nincsenek vezéri becsületei, s meglegedett a pártban a közkelet szerepével. S a közkeletnek lelkiismerete nem tűri az ország minden szentségének lerombolását. Közkelet — ez a szó több a metaforánál, azokban az órákban, mikor egy törvénytelen törvényt készítenek rászorítani az országra, a többség vagy az elnök lelkiismerete nevében. A lelkiismeret diktatúrájával szemben a nemzetnek ma a lelkiismeretek rendületlensége az igazi alkotmánybiztosítéka. A közkeletnek lelkiismeretét.

Megőrnült az ijedtségtől.

Egy törvényszéki hivatalnok tragédiája

Szeged, jun. 7.

Tudósítónk jelentése.

A szegedi írásközi törvényszék egyik régi, derék hivatalnoka, Skultéty Endre, földült arccal, izgalomtól remegve jelent meg tegnap reggel hivataljában. Irászatához ült, de pár perc múlva fölugrott s lérmázva követte, hogy helyezték rögtön más osztályba, mert itt megölik munkával. Nagynehezen lecsillapították, mire Spélicz Gyula irodaigazgatót kereste fel s panaszt emelt orvosa ellen, aki megakarja őt csonkítani.

Az irodaigazgató is megnyugtatta Skultétyt s azt tanácsolta, menjen haza kipihenni magát.

A fiatal tisztviselő távozott s a

toljosókat járta be, miközben mindenkinek panaszkodott. Zavaros nézése, beszéde ögtön elárulta, hogy nincs rendben az elméjének állapota. Jó akaról meg akarták vizsgáltatni Balassá Péter dr. orvosszakértővel, de mire az orvos megjött, Skultéty eltűnt az épületből.

A szerencsétlen fiatal tisztviselő már tegnapelőtt is feltűnően viselkedett. Az utcán kóborolt egész nap s a cigarettavégeket kotorta össze botjával.

Skultéty Endre az ijedtségtől remélt meg. Tegnap hajnalban azzal verték fejébe mély álmából, hogy meghajtsa a sógort. Az alvásból fölriáztott ember szó nélkül felöltözött s elrohant a halottas házhoz. Rettenetes hatással volt reá a kis árvák szivettépjajveszékelése s elrohant a halottas házhoz. Rettenetes hatással volt reá a kis árvák szivettépjajveszékelése s amikor eltávozott, erős földajásról, idegességről panaszkodott. Pár óra múlva bekövetkezett a tragédia, a derék tisztviselő elméje elborult.

EGY debreczeni fiu tragédiája.

Belefult a Berettyóba.

Debreczen, jun. 7.

Megrendítő szerencsétlenségről vetünk hírt. Egy törekvő, derék debreczeni fiu szomorú, gyászos esetéről.

Nemrégén végezte Debreczenben a tanítóképezdet Telkes Métyás, egy debreczeni szűcsmeisteri gyekvő, szorgalmas fia. Csakhamar megválasztották a biharmegyei Esztár községbe rektorának.

A huszonhét éves fiatal embert, — aki most nősülni is készült, — a nép nagyon megszerette jó modoráért és józan életéért.

A rektorának tegnap, Urnapján vendégei voltak: a testvére és egy barátja látogatta meg. Nagy hőség volt és elhatározták, hogy időtöltésből lemennek a Berettyóba fürödni. Telkes Métyás ugrott először a habokba. Kifutó uszó volt, de ennek dacára is az ár elsodorta és alámerítette a majdnem két öles mély víz alá. Izgalmas jelenet következett erre. Testvére és barátja jajveszékelve ugrott a fiatal ember után, — de hiábavajó volt minden igyekezetük. A szerencsétlen fiatal ember többé nem került felszínre.

Hulláját tovább sodorta az ár s még ma délig nem tudták előkeríteni.

A közkeletvétségnek örvendő derék fiu iránt az egész faluban általános a részvétel. Debreczenben lakó szüleit sürgönyileg értesítették a meghatározó gyászos esetéről.

Halálba vágyott.

Egy nevelőné kalváriája.

Debreczen, jun. 7.

— Saját tudósítónktól. —

Fehér leányok, olvassátok el ezt mesét. Egy fiatal élet minden reménye, minden végya, minden csalódása és könyverte gyászva van itt megírva. És okuljatok rajta fehér leányok és ne legyenek könnyelműek és magabizottak, mert az élet malma megőröl lassan mindent: álmod és fiataliságot és nagygratörést és lent maradtok az uton ahol már nem vár reátok senki.

I.

— És a fiatal leány egy napon így szólt az édesanyjához:

— Nehezen tudok megélni, édes anyám. Tudok tanítani, tudok főzni, háztartást vezetni, ejmegyek hát, kerresni a kenyeremet.

— És a fiatal leány elfelejtette, hogy az apja nagy birtok tulajdonosa volt, hogy két bátyja katonatiszt és így nem illik, vagy nem illeken hozzá a nevelőné cím és a kis gyermekek gondozása. Egy cél volt előtte: segíteni az anyján. És a leány kiszaladt az Élet kalváriás országútjára.

Egy jómódu csajd megfogadta a fiatal és csinos és művelt leányt a gyermekei mellé.

II.

Két hónap mult el és a fiatal leány megismerkedett egy urival. Az urfi beszélni tudott szépen, elegánsan járt és meséket mondott a leánynak rózsaszüretes jövőről, boldogségról. És egy éjjeli este, mikor a holdfényes kert utakon jártak, a kis leány, a szegény kis leány arca biborba berült és —

III.

— És a kisleány lovagja így szólt: — Kicsi leltem, édes szép virágom, most már elkisérlek haza, holnap délután, ha kijössz a gyermekekkel sétálni, ismét találkozunk —

A leány hazament, az urfi meg elutazott és mikor a kis nevelőné másnap sétára vitte az Anczit meg az Elizt, hiába várta szürkületig a lovagját, az nem jött; ki tudja, hogy merre jár?

Harminc nap sok idő. A megmondhatlan leányok feledni tudnak harminc nap alatt. És a kis nevelőné elfelejtett mindent.

IV.

Egy pompázban ragyogó délután kint a Naggyerdőn új ismeretségre jött a kis leány. Most már kilenc órában, este is találkozott az új választottal. És a nevelőné, a szegény kis nevelőné, mert szeretett, azé lett, aki őt akarta. De a sors irigy, sok otrombajáékot megenged. Két heti csodaélet után a fiatal leány másodsorú csalódott.

— És a fiatal leányok, ha sokszor csalódnak, keserűnek lesznek. Ha átgázolnak hófehér lelkükön és a sárba hullott virágokkal egyenlő a sorsuk: menekülnek a szegénytől. A kis nevelőné menekülni akart.

— Otthagytta az Anczit meg az Elizt, hónapos szobát bérelt: öngyilkos akart lenni. A házasszonya észrevette, mit akar tenni, értesítette a rendőrséget, és a rendőség elkobozta a revolvert. A nevelőné pedig megígérte, hogy nem gondol többé az öngyilkosságra.

A KISSASSZONY EKSZEREI.

Egy kitűnő gavallér.

Debreczen, június 7.

— Saját tudósítónktól. —

Egyik kávéházba a napokban betért egy jól öltözött éltesebb ur s mint (hogy a kávéház tele volt közönységgel — oda ment az egyik asztalhoz, melyet egy elegáns fiatal ember tartott elfoglalva.

A szokásos «szabad», «tessék» után a jól öltözött ur helyet foglalt s az eléje tett kapucinert kávézni kezdte.

— Nincs semmi különös ezekben az újságokban — szólt meg a fiatal ember.

— Csupa politika az egész, pedig azzal torkig vagyok.

— Igen — felel a másik — ma a politika a legaktuálisabb téma s azt az újságok a lehetőségig ki is használják.

Szóval a két ur között megindult a beszélgetés s csakhamar úgy összebarátkoztak, hogy az éltesebb urat a miniszteri titkár — így mutatja be magát a másik, — hazáig kísérték és a kapunál még kézsorításokkal bucsuztak el az új ismerősök egymástól.

Másnap ismét találkozott az éltesebb ur, ki nevével a leányával sejtelt a korzón, boldogan bemutatta családjának a titkár urat. Sok nagy lány van a háznál, hátna lépre akad, gondolták.

A titkár ur persze hevesen udvarolni kezdett az egyik bájos leánynak s a vége az lett a dolognak, hogy másnapra meghívást kapott egy cséze teára. A továbbiakban így szövődött e történet, amelyer élő tanuk szavatainak:

A titkár még egy párszor vizitelt s teljesen megnyerte szimpátiáját úgy a mamának, mint a kissasszonynak.

Egy kisérlet SZABO MIKLÓS

DEBRECZEN, Piac-utca 19. szám, vásárolhatunk (Alföldi Takarékkal szemben) ahol az összes tavaszi férfi- és gyermekruha újdonságok már megérkeztek. A legolcsóbb szabott árak minden darabon láthatók, tehát a túlkövetelés kizárva. — Külön mértékutáni uriszabóság, nagy szövetraktárral. Öltönyök és felöltők, méret után már 500 koronától 10 koronáig rendelhetők. — Kívánatra szabászatot házhoz küldöm. — Helyi és megyei telefon: 10-64.

— Egyik napon a szokottnál korábban állított be s mint aki már otthon van, feszte el a bejárati ajtó az egyik szobába, ahol éppen a kisasszony öltözködött. Persze a disztingvált gavalér nyomban diszkrétén visszahúzódott, a kisasszony pedig a másik szobába szaladt s onnan kiáltott ki:
— Bejöhet. Foglajon helyet, mindjárt jövök!

A fiatal ember beépett a szobába s még a leány pongyolát veit magára, szakértő szemekkel körülnézett. Az ékszeres doboz ott hevert az asztalon s körötte szerte-széjjel a sok drága ékszer. A titkár ur nem sokáig habozott s az ékszereket gyorsan a zsebébe seprve, a dobozt szépen becsukta s midőn a kisasszony visszatért, rövid beszélgetés után a bucsuzásnál szemrehányást tett neki, hogy rendületlenül hagyta az ékszereit.

— Most az egyszer én magam raktam össze s bezártam a kasszát. Ime, itt a kulcs, máskor jobban vigyázzon.

Szót és azzal eltávozott — a viszontlátásig.

Délután a mama meg a kisasszony sására készültek. Már teljesen felöltöztek, csak az ékszerek felrakása volt hátra. A kassza fedele felpatlant s csodák-csodája, az ékszereknek hűt helyük.

Néhány nap múlva a papa levelet kapott. Felbontja s kieszeli belőle egy zálogcéduka — az eltűnt ékszerekről. Persze a papa boldogan váltotta ki a 600 koronára elzálogosított aranyékszereket, mialatt a titkár ur valószínűleg más városba hcsapta a szét a hi-székesen gazdag kisasszonykának.

Egyházközségi közgyűlés.

Sass Béla indítványa. A hatodik teológiai tanszék. Az akadémiai internátus és tanárképző. Az új tanárok.

Debreczen, június 7.

Tegnap és ma folytatódtak és be is fejeződtek a kerület tárgyalásai. A tegnapi nap folyamán kerültek tárgyalás alá a közgyűlés legfontosabb tárgyai: a megüresült akadémiai, gimnáziumi és tanítóképző intézeti tanári állomások választás utáni be-töltése, Sass Béla indítványa, az egyetem teológiai fakultásának fenntartására a kerület által adandó 70000 korona évi járandóságának az állam-nál örök alapítványilag való meg-váltása ügyében és az akadémiai in-ternátus és az annak keretében felál-lítandó tanítóképző intézet ügye.

Az elvlasztott új tanárokkal újabb erősséget nyer az egyház. Sass Béla figyelemreméltó és nagy horderejű in-dítványát mellőzte az egyházközség, pedig annak elfogadásával a kerüle-

tet ötven év után nagy tehertől sza-badította volna fel. Az akadémiai in-ternátus tervét és annak felállítását elhatározta a közgyűlés.

Tudósítsunk ez:

Degenfeld József gróf csüörtökön délelőtt 9 órakor a folytatódagos tár-gyalást megnyitotta.

Az új tanárok.

Jászi Viktor előadó bejelentette, — hogy a Schmiéd Henrik elnézésével a debreczeni bölcsészeti akadémián a megüresült akadémiai német tanszékre Weber Antal, budapesti felsőbb leány iskolai tanár, Matolcsy László dr. helybeli felsőbb leányiskolai tanár, és Keibinger Fülöp dr. budapesti köz-ségi reálskolai tanár pályázott. Az igazgatótanács jelöli első helyen Keibinger Fülöp dr. és Weber Arthur dr.-t, második helyen Matolcsy László dr.-t.

Sulyok István javaslatára jelölik első helyen Keibinger Fülöp dr.-t, második helyen Weber Arthur dr.-t, harmadik helyen pedig Matolcsy László dr.-t.

A főgimnáziumnál megüresült latin—görög tanszékre első helyen Besse-nyei Lajos dr. h-böszörményi, máso-dik helyen Rébold Gusztáv, harmadik helyen Jókai Lajos és negyedik hely-en Harsányi Ferencz tanárokat jel-ölik.

A Nagy Elek távoztával megüresült gimnáziumi történelem—földrajzi tan-székre első helyen Osváth Ödön hely-beli helyettes tanárt, második helyen Visegrády János dr.-t, harmadik he-lyen Arday Pál dr.-t, negyedik helyen Sebestyén Béla dr.-t, ötödik helyen pedig Buzsinszky Kálmán jelölik. A tanítóképző intézeti földrajztörténeli tanszékre pedig első helyen Ecsedy István dr. és Osváth Ödön helybeli helyettes tanárokat, második helyen Arday Pál dr.-t, harmadik helyen Visegrády János dr.-t és negyedikén Diószegi Andrást jelölik.

A tanárválasztó bizottságot a ke-rület részéről ekként választották meg: egyházi részről tagok: Széll Kálmán, Görömbey Péter, Kiss Ferencz és Su-lyok István esperesek; világi részről: György Endre, Baksa Lajos dr., Do-mahidy Elemér és Kovács Gyula. A debreczeni egyház részéről tanárvá-lasztók: Dicsőfi József, Ujfalussy József dr., Mérton Imre, Csobán József, Jeney József, Juhász Ignác és Vargha Lajos dr.

A választás eredménye ez: az aka-démiai német tanszékre Weibinger dr. 12 szavazattal, Matolcsy László dr. 3 szavazattal szemben; a gimnáziumi latin—görög tanszékre Besse-nyei Lajos dr. hajdúböszörményi tanárt, a gimnáziumi történelem—földrajzi tan-székre Osváth Ödön, a tanítóképző in-tézet történeli—földrajzi tanszékre pe-dig Ecsedy István dr. helybeli he-lyettes tanárokat egyhangulag vá-lasztották meg.

A tanárválasztások után a debre-czeni főiskolai igazgatótanács jegyző-könyvével alapján előterjesztett ügye-ket vették tárgyalás alá.

A kerület elnöksége a közgyűlés megbízásából azzal a kérréssel for-dult Debreczen város tanácsához, — hogy az egyetem felállítását után is adja meg a kerületnek eddig a kol-légium céljaira adott évi segélyét. A

városi tanács a jog- és pénzügyi bi-zottság pártoló javaslata ellenére is a kerület kérését elutasította. Feleb-bezés alapján az ügy a törvényha-ó-sági bizottság elé került, s a tör-vényhatóság a kerület kérését teljesít-te. A városi segély állandóságát bejeje-ntő eme előadói előterjesztést a törvényhatóság iránti köszönettel ta-domásul vette a közgyűlés.

A kollégium üszadai kisebb tag-birtokát 29000 koronáért Molnár Jó-zsef és neje vették bérbe. A bérle-adást a kerület megerősítette. Tóth Károly jogakadémiai tanár korpótlék jogosultságának kezdetét 1905. július 1-én határozta meg a közgyűlés. Az igazgató-tanács előterjesztésére a közgyűlés elhatározta, hogy a gim-náziumi tanítóképző tanároknak fizetését akként rendezze, hogy törz-s-fizetésüket 4800 koronában, 5—15 évi szolgálat után 5400 koronában, 15 évi szolgálat után 6000 koronában állap-ítják meg s az ekként meghatáro-zott fizetéseket visszamenőleg már ja-nuár 1-től folyósítják. A kollégium-pénztárnok, elnök, számvevő és ház-nagy korpótlékát 200 koronáról 500 koronára emelik s 1913 január 1-től kiutalják. A kerületi és kollégiumi pénztár kölcsönzési szabályait füzet alakjában kinyomtatják.

Sass Béla indítványa.

Sass Béla teológiai akadémiai ta-nár, egyházközségi tanácsbíró azt az indítványt terjesztette az igazgató-tanács utján az egyházközség elé, hogy az évi 70000 koronát, amelyet az egyetem református teológiai fakul-tása fenntartására megajánlott, egy az egyetem megnyitása napján az állam-nak ünnepélyesen átadandó 1.400.000 koronás örök alapítvánnyal váltsa meg. Az alapítványi összeghez szük-séges eme összeget az országos refor-mátus lelkesi nyugdíj és özvegy, ár-va gyámpénztári pénztárból akként vegye föl, hogy az évi 4 százalékkal és ezenfelül évi 4620 koronával, mint amortizációval, leterjeszhető legyen.

Jászi Viktor előadó az igazgató-tanács azon határozati javaslatát ter-jeszti elő, hogy az indítványt mel-lőzzék, hívják föl az ennélséget, hogy a 70.000 koronás évi járandóság-nak alapítványilag történendő reün-dálásának ügyét tartsa ébren s annak idején terjessen be erre vonatkozóan javaslatot.

Sass Béla nyomós érvekkel támo-gatja indítványát. Elmondja, hogy a laikus szemében úgy tűnik fel, mint-ha az egyetem felállításával a mi-nyagi erőforrásaink felszabadulna-nak. Pedig a dolg úgy áll, hogy az egyetem felállítása után újabb terhek-kei áll szembe a kerület. A kol-légium 375 évi múlt után élni fog, mert élnie kell, vállunkra fog nehezedni az egyetemi internátus, a Bocskay-tanárképző intézet felállítása s az Ér-zsébet királyné debreczeni Kálvineu-ma. A mi feladatunk tehát az, hogy évi 70 ezer koronás terhetől az egy-házközség minél előbb megszabadul-jon. 50 év alatt a fennvondó kölcsönt leterjeszti a kerület s így évi 70 ezer koronája szabadul föl. Kéri indítványa elfogadását.

Vass Mihály esperes pártolja Sass Béla indítványát. Már maga az eszme

is tiszteletreméltó, s ezér a közgyű-lés ily könnyen nem térhet a dolog fölött napirendre.

I. Degenfeld József főgondnok: A kerület érdeke az, hogy a 70e zer kerület érdeke az, hogy a 70 ezer koronát évenként szolgáltatassuk s ala-pítványilag meg ne vátsuk az állam-nál. Ha az alapítványt áll mi keze-lésbe adjuk, annak eredete feledésbe megy s a kamatok nem rendelkezésük-re fognak szolgálni. Különbben is az igazgatótanács nem zárkózott el el-jesen az indítványbani alapítványi re-fundálásától, csak annak az állami pénztárba való beutalásához.

Könyves Tóth Kálmán elfogadja Sass Béla indítványát. Nem fél attól, hogy az alapítványnak az államnak való átadásával annak kamatait nem a célnak megfelelően használhatnák föl. A tulajdonjogot az alapítványra a kerület különben is szerződésileg biz-tosíthatja, így a teológiai fakul-tás megszűntével az alapítványi összeg azonnal visszakerül a kerület pénz-tárába.

Széll Kálmán: Széltősen szépnek és elismerésre méltónak tartja az esz-mét, de azért az igazgatótanács ja-vaslatát fogadja el. Szerinte me-többet, mint amit az igazgatótanács ja-vasol tenni, nem lehet.

Körössy Álmán dr. bizottság ki-küldését indítványozza, hogy az te-gyen előterjesztést a megváltás ár-gyában.

Jánosfi Zoltán: Helyesnek tartja az évi járandóság tökéltését, de csak ab-ban az esetben, ha a szükséges pénz-összeget alacsonyabb percent melet-t veheti föl az egyházközség, mint azt az egyházközségi pénztár kihelyez-hei. Elfogadja az igazgatótanács ja-vaslatát.

Sass Béla zárszavai után a köz-gyűlés 25 szavazattal 11 ellenében az igazgatótanács javaslatát fogdja el.

Az akadémiai igazgató jelentése-ben annak elhatározását, kéri, hogy a konviktuson ékező főiskolai hallgatók tápintezeti díjai havonként is fize-hetőek legyenek. Az igazgatótanács pár tolog terjesztette elő az igazgató javaslatát. Jászi Viktor, Ferenczy Gyula dr., Márk Endre, Baltazár De-zsó, Vass Mihály és Jánosfi Zoltán hozzászólása után a közgyűlés a régi rend fenntartását határozta el.

A hatodik teológiai tanszék.

Az igazgatótanács beferjesztette a hatodik, belmissziói és neveléstani teológiai akadémiai tanszék felállítására vonatkozó javaslatát. A tanszék fel-állításának alapjául a Degenfeld Imre gróf I. alapítványa szolgál, mely a tanári fizetésre kellő fedezetet nyújt. A javaslat az igazgatótanács előter-jesztesét bizottsági tárgyalásokra az elnökségnek ajánlja kiadni. Az elnök-séget pedig azzal megbízni, hogy a saját hatáskörébe írja ki a pályázatot hogy a tanszék már a folyó évi őszi közgyűlés által betölthető legyen.

Sass Béla: Azt indítványozza, hogy ne most, hanem az egyetem felál-lításakor szervezzék az új teológiai tan-székét, melyet az akkori tervezet-nyolc tanszék mellé kilencediket ál-lítsanak föl. A Degenfeld-féle alapítványban is csak a tanári fizetésre de a nyugdíjra nem nyújt fedezetet.

Ritka alkalom!

A „VERSENY“ cég megszűnése folytán az összes raktáron levő férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

leszállított olcsó árban adtnak el.

„VERSENY“ férfi-ruha-árúház

Debreczen, Piac-utca 61. sz. (a Szent-Anna-utcával szemben.)

Az állam, lehetséges, hogy ennek a tanszéknek felállításáról nem vesz tudomást.

Dóczy Imre: Ha meg van az alap, föl kell állítani az új tanszéket. Javasolja, hogy a tanszék felállításával az őszi közgyűlés, már mint jól előkészített ügygel foglalkozzék.

Baogh Ferenc dr.: A neveléstani és a belmissziót nem lehet egy tanárnak előadni. Pártolja Dóczy indítványát.

Baltazár Dezső dr. püspök szerint a kerület érdeke, hogy még ez a tanszék a kerület által arra érdemes által töltsék be. Már pedig a kormány kiltásba helyezte azt, hogy a debreczeni három fakultásu egyetem már az 1913-14. tanévben felállítja. ezért szükséges a tanszék minél előbbi betöltése.

A közgyűlés nagy többsége elfogadja az igazgató-tanács javslátát.

Megerősítik az új theologiai és jogi tanulmányi rendet s azt szeptember elsejével életbe léptetik. A H. Ö. T. és H. S. E. alapszabályainak módosítását tudomásul veszik. Lovag Csiky theologiai tanárnak megengedik, hogy a jövő tanévtől a gyakorlati szónoklattant heti két órában adja elő az eddigi két óra helyett.

A közös tanárkar javaslatára a gimnáziumnál szervezett latin-magyar helyettes tanszéket rendes tanszékké szervezték át s az őszi közgyűlésen be is töltik.

Am egyetemi internátus. Bocskay-tanárképző.

Mitrovics Gyula dr. előadó ismerteti az egyetemi internátus és tanárképző intézeti bizottság előterjesztését az egyetemi internátus és tanárképző intézet felállítására tárgyában.

A bizottság hosszas beható tárgyalás után az: a javaslatot terjeszti elő, hogy a 300 hallgató számára tervezett egyetemi internátus felállítása előtt egy 180 személyre szolgáló akadémi internátust állítson föl az egyházkerület akként, hogy a Gönczy-utczára néző jelenlegi tápintézet fölé két emeletes internátust húz s azt két oldalról a régi épülettel összeköti. Az emeleten a lakoszobák két és négy személyre számítva állíttatnának föl, míg a souterrainban az igazgató konyhája, a szolga lakása és a fürdőszobák nyernének elhelyezést. A Bocskay-tanárképző intézetet az akadémi internátussal kapcsolatban 30 személyre számítva javasolja felállítani. Szó volt a bizottságban arról is, hogy a tanárképző intézet az internátustól függetlenül állíttatnék föl, de a bizottság ezt elvetette, mert szükségesnek tartja, hogy a bölcsészettan hallgatók a többi fakultások hallgatóival együtt legyenek. A bizottsági javaslat a betervezett tervet meg erősíteni, az elnökséget pedig a kölcsön felvételére feljogostani kéri.

Sass Béla az internátusnak és a tanárképzőnek a Nagyerdőn leendő felállítását javasolja. Ferenczy Gyula dr. pártolja a bizottsági javaslatot. — Ha azt akarjuk elérni, hogy azt a tanárképző intézetet és konviktust a református szellem hassa át, akkor a régi kollégiummal kapcsolatban kell azt megoldani, mert annak falai tanárok nélkül is tanítanak. Jánosi Zoltán szintén a bizottsági javaslatot pártolja.

A közgyűlés a következő határozatot hozta:

«Egyházkerületi közgyűlésünk elhatározza, hogy az egységes, az egyetem összes fakultására kiterjedő internátust és ennek keretén belül megtelelő szervezett, a tanárjelöltek szá-

mára tanárképző intézetet létesít. Az internátus és tanárképző az egyházkerület vezetése és felügyelete alatt áll. A tanárképző intézet az egyházkerület önkormányzati jogainak sérelme nélkül a debreczeni egyetem bölcsészeti karával lesz kapcsolatba hozandó. Miután eme tanárképző intézet és internátus egészben való létesítéséhez és fenntartásához szükséges fedezet csak az egyetem megnyitása után lesz igénybe vehető és miután a megvalósítás egyes részletei a gimnáziumi internátus elhelyezésének nyújtásánál és elhelyezésénél is függenek, egyházkerületi közgyűlésünk magáévá téve az internátusi bizottság jelentésében foglaltakat, az ott előadottak alapján elhatározza, hogy az abban foglalt kereteken belül egy 180 akadémiai hallgató befogadására megfelelő akadémi internátust már most létesít olyképen, hogy az 1913. iskolai év kezdetén rendezeték át a határozott s az egyetem megnyitásával az egyetemi internátus egészébe a bemutatott tervzetnek megfelelően bekapcsolható legyen. Elhatározza egyben közgyűlésünk, hogy a huszonkettőik pénztár csoport jövedelméből az akadémi internátusnak év 2000 korona segélyt ad, de csak addig, míg az egyetemi internátus és tanárképző fel nem állíttatik. Megbízta továbbá közgyűlésünk a 387. és 417. számú határozatával kiküldött bizottságot, hogy az építési költség megében az évben tető alá kerüljön. A ft-és mélt elnökséget pedig felhatalmazza, hogy az építési és berendezési költségek fedezésére maximális 500.000 koronát mint törlesztéses, vagy ha a pénzügyi helyzete ezt meg nem engedné, függő kölcsönt vegyen fel a tszázadai ingatlanra.»

A kerületi közgyűlés a mai napon apróbb ügyeket tárgyalta és be is jelezte tárgyalásait.

Elveszett a város póre.

Ügyvédi költségek és egyebek.

Debreczen, jun. 7.

A tanács mai ülésén dr. Nagy Lajos ügyvédnek egy kis ügyvédi költséget utalt ki. Erre előzményel vannak ennek a kitalálásnak. A város elvesztett egy pórt. Egy régen húzó pórt, amely a Vilmányi-teleken keresztül vezetett csatorna kihelyezési költségei körül forgott.

Ugy történt a dolog, hogy a Vilmányi-teleken keresztül csatorna vezetett keresztül. A tulajdonosok Ponczustól Pliátusig jártak, csak hogy kihelyezhessék a csatornát. A tulajdonosok kéreése azonban süket fülekre talált. A város minden fóruma elutasította a kérelmet.

A tulajdonosok erre saját költségükön kihelyeztették a telkükon átfolyó csatornát a közutná, a költségekért pedig beperelték a várost.

A pörben döntő szerepet játszott a tejekről szóló helyszíni rajz, amelyet a város mérnöki hivatal készített. A bíróság megállapította, hogy

a helyszínrész nem felel meg a valóságnak.

A város mérnöki hivatal betervezett ezután pótlólag egy új helyszínrészrajzot, de ezt a bíróság nem vette tekintetbe és az ítéletet

Aczél Géza főmérnök és Fodor József városi mérnök vallomásaiknak figyelmen kívül hagyásával hozta meg.

A pórt tehát, amelyben a várost dr. Magoss György főügyész képviselte, szépen elvesztettük. A tanács utasította a polgármestert, hogy ez ügyben a vizsgálatot haladék nélkül indítsa meg. A vizsgálat fogja aztán kideríteni, hogy kit terhel a felelősség a város elvesztett póréért.

A tulajdonosok ugyanis mindent megtettek arra nézve, hogy a csatorna elhelyezésének az ügye a várossal békésen intéztessek el. Szándékuk nem sikerült. Ezért perelték be a várost. A tanács mai ülésén az ellentét ügyvédjének, dr. Varga Lajosnak is kitálta az ügyvédi költségeket.

Tanulság: Többet bölcs megfontolással, mint elhamarkodással.

A Zenekonzervatorium hangversenye és táncmulatsága a Nagyerdőn.

Werner Sárka cimbalom-művésznő bemutatkozása

Holnap este fél hat órakor tartja a P. Nagy Zoltán vezetése alatt álló zenekola hangversenyét és táncmulatságát a nagyerdei vígadóban. Különös érdekességet kölcsönöz a hangversenynek az, hogy az intézet új művésztanára, Werner Sárka ez alkalommal mutatkozik be először a debreczeni közönségnek. A másik kiemelkedő szám Füredy F. Gusztáv tanár előadása lesz.

A részletes műsor a következő:

1. Török induló vonso zenekarra. vezényli Haják Károly.
2. Kunok-ábránd, eladják Tariska Béla és Szücs Gergely.
3. Szép Ilonka, melódrama. előadja Füredy F. Gusztáv és Füredyné Halácsy Margit.
4. Strauss: Tavasz hangok, éneklj Heimlich Irma Grósz Ernő zongorakíséretével.
5. Beethoven: Concert I. Előadja Kálnay Ilonka, kíséri P. Nagy Zoltán.
6. A Hlaga: a) Vihar a tengeren; b) Magyar ábránd. Cimbalmon játsza Werner Sárka.
7. Vegyes énekkari szám, vezényli Husz Lajos tanár.

A hangverseny után tánc lesz Kiss Béla teljes zenekarának közreműködésével. Jegyek a zenekolában (Kossuth-u 20. sz.) és a Csáthy Ferenc-féle üzletben válthatók. Személy-jegy 1 korona, család-jegy 3 korona. Pénztárgyítás a nagyerdőn 5 órakor.

Nyugdíjas ember pénzbeszedőül felvétetik cím a kiadóhivatalban.

Férgőpészeti cikkekben nagy rakutár Horovitz Zsigmond papírárú üzlete: Diac-utca 12., Csapó utca sarkán.

Jóirásu leány kiadóhivatalunkba felvétetik. Könyvelésben jártas előnyben részesül.

HIREK.

A NŐK, mint hatósági orvosok.

Érdekes elvi jelentőségű eset merült fel a közigazgatási bíróság előtt. Az a kérdés, hogy nők alkalmazhatók-e községekben és rendezett tanácsú városokban hatósági orvosokul? A községekről szóló törvény szerint az orvos az előljáróság tagja, előljáróvá azonban meg nem választható többek között az, aki községi képviselő nem lehet. Községi képviselő viszont nem lehet az, aki nem községi választó.

Mint hogy pedig a nők a községi választói jogból ki vannak zárva és a képviselőtestületben is vagyoni képesítés alapján csak meghatalmazottjaként utján vehetnek részt a törvény szigorú alkalmazása mellett ezt a kérdést nemlegesen kellene megoldani.

Viszont azonban tekintetbe vevendő, hogy ez a törvény 1886-ban, tehát akkor jött létre, mikor még nőorvosok nem voltak. Azóta a helyzet nagyt változott. Most már nyitva áll előttük az egyetem, ez a jótétemény pedig csak akkor lehetne teljes és a modern élet fejlődésének megfelelő értékű, ha azok a nők, kik szorgalmukkal és tehetségeikkel az orvos tudori fokot elnyerték, nem csupán a magángyakorlat, sok esetben kétes eredményű terére szoríttatnak, hanem a hatósági orvosi alkalmazásra is képesíttetnek, annál is inkább, mert ma már igen sok közhivatali nőknak ez a legjobb eredménygel. A megoldás legegyszerűbb módjával ebben a kérdésben az kínálkozik, hogy az előljárói tisztséggel egybekötött hatósági orvosi állás kizárólag férfiak részére tartassék fenn, emellett azonban maradjon meg annak lehetősége, hogy nagyobb községekben és városokban, melyekben több orvos alkalmazása szükséges, azokra a másod- vagy alorvosi állásokra, melyek előljárói minőség nélkül vannak rendezesítve, nőket is lehessen alkalmazni.

A közigazgatási bíróság legutóbb a belügyminisztert bevonta az ügy tárgyalásába, melynek végzetével ebben az igen fontos és nagy horderejű kérdésben elvi döntés várható.

— **Urnapija.** Ragyogó verőfényben őrítási közönség jelenlétében tartották meg Debreczenben az urnapi körmenetet. Reggel a katolikus templomban nagy mise volt, mely alatt a kivonult egy zászlóalj katonaság díszet adott. Ezután kivonult a körmenet és a Szent Anna-; Főter, Battyányi-utczán át haladt s a felállított négy sátonál szentségkimutatást tartottak. A szertartást Gróf Ferenc kanonok plebános végezte.

— **Debreczeni katonák és csendőrök Budapestén.** A parlamenti események hatása alatt valóságos torradajmi a hangulat az egész országban, de különösen Budapestén, az ország székvárosában. Tegnapi Debreczenből is két század 61-ik gyalogezredbeli közös katonát és egy szakasz katonát és csendőrt rendeltek fel Budapestre. A katonák és csendőrök külön kocsikban utaztak fel, hogy segítségére legyenek gróf Tisza István hóhér munkájának.

— **Sass Béla és az internatusi bizottság.** Az egyházkerületi közgyűlés tanácskozásairól lapunk más helyén közölt tudósításunkban megírtuk, hogy Sass Béla teológiai ak. tanár az akadémia Internatus ügyében ellenindítványt adott be, indítványát azonban a közgyűlés nem fogadta el. A közgyűlés végével arról értesültünk, hogy Sass Béla az internatusi bizottságban viselt tagságáról lemondott.

— **Bűnügyi fő tárgyalások.** A királyi törvényszék büntetőügyi tanácsa holnap, június 8-án a következő ügyeket tárgyalja: Jakics Lajos zsarolás vétsége, Lajter Péter súlyos testi sérítés bűntette, Hézsi Pál és társa közveszélyű cselekmény vétsége.

— **A szobaleány tige.** Szentimrey Róza szobaleány Péterfyai-utca 29. sz. alatti lakására beállított a napokban egy T. I.-né nevű ismerőse és megkérte a szobaleányt, engedné meg, hogy egy éjszaka ott aludhasson. — Szentimrey Róza szívesen adott szál-lyást az idegennek, aki ezért csunya hálatlanlással fizetett. Reggelre kelve Róza szobaleány megütöközte észlelte, hogy a csipkés uj ingét az éjleli vendég magával vitte és hogy egészen ne legyen humor nélkül a dolgot, hagyott helyette egy rongyos, viseltes inget. Az ügy a rendőrségre került, mely keresi a hálatlan vendéget.

— **Galy helyett az újat vágta le.** Moskó János 12 éves iskolás gyermek gondozó szülőjének Kigyó-utca 15. szám alatti udvarán tegnap délfel egy kis balával galyt aprított és eközben véletlenül a balkezének a mutatóujját levágta. Gondozója a kórházba szállíttatta a kis sérültet, aki kihallgatása alkalmával a balesetért önmagát okozza.

— **Kovács kezdte.** Engesszer Janka tanítónő felügyelete alatt álló a kis K. J. nevű lelencgyerek. Tegnap délelőtt a tanítónő szünet közben kiment a tanteremből és a lelencgyermek ezt az időt felhasználta arra, hogy az asztaliókban hagyott redikülibe nyult és onnan egy 20 koronást ellopott. Az ügyetlenül csinált lopás csakhamar kiderült és a kis tolvaj sirva vallotta meg, hogy nála van a 20 koronás. Ezek után valószínűleg javítóba kerül a kis bűnös lelencgyermek.

— **Két nap halottai.** Az anyakönyvi hivatalhoz csütörtökön és pénteken a következő haláleseteket jelentették be: Herpay Gábor 8 hónapos ref., Halász Imre ref. 19 napos, Tóth István ref. 21 napos, Baross Endre ref. 23 hónapos, Cséllár Mária r. kath. 3 hónapos, Tóth János ref. 3 hónapos, Komlóssy Miklós ref. 58 éves, özv. Dér Istvánné ref. 78 éves, Bihari Eszter ref. 7 hónapos Nagy Erzsébet ref. 5 éves, Fábán Róza ref. 1 hónapos, Holmann Dávid izr. 12 hónapos, Seres János ref. 27 éves, Birinyi Erzsébet ref. 6 éves, Nagy Mihályné ref. 38 éves.

— **4000 darab Lusztler köpeny érkezett minden színben és fazonban — már 10 koronától kezdve.** RÓZSA LAJOS vezetése alatt álló Divat Aruházba, (Alföldi Takp. palota), mosó Delén pongyolák 9 korona. — Kosztümekek, elegáns kalapok most már leszállított árkában

Vér a parlamentben.

(Kovács Gyula képviselő háromszor rálőtt Tiszára Tisza sértetlen, Kovács öngyilkos lett. — A megtébolyodott munkapárt. — Forradalom előtt.)

Budapest, június 7.

Fővárosi tudósítónk telefon-jelentése.

Világra szóló, vértagyasztó jelenet játszódott le ma délelőtt a magyar parlamentben. Kovács Gyula képviselő, a függetlenségi eszmék fanatikus híve, revolverből háromszor Tiszára lőtt, aztán öngyilkosságot követett el. Főbe lőtte magát. Ott terült el véresen a magyar parlamentben az üvöltő munkapárti horda pedig rászaladt a vérző emberre és ütlegelni kezdte. Az újságírók mentették meg a vadállatias mungók dühétől a halálosan megsebesült embert.

Röviden ennyi a foglalatja a parlamentben történeteknek. Kovács Gyula hősi önfeláldozásának a híre a magyar fővárosban forradalmivá tette az amugy is izzó hangulatot.

A parlament ma délelőtti világhistóriai fontosságú eseményéről tudósítónk a következőket jelenti:

Megkezdődik az ülés.

Budapest, június 7.

Délelőtt tíz órakor az ellenzéki képviselők akadály nélkül bemehettek a parlamentbe. Fél-tizenegy órakor megjelent Pavlik rendőrfelügyelő és távozásra szólította fel a parlament tanácskozásáról kilőtt képviselőket.

— Csak az erőszaknak engedünk! — volt az ellenzék válasza.

Tisza István megakartá nyitni egy-negyed 11 órakor az ülést. Az ellenzék óriási zajban és lármába tört ki. Tisza jegyezni kezdett egy szelet papírra.

Pavlik rendőrfelügyelő pribékei 22 képviselőt hurcolnak ki ezután a teremből, mire aztán az egész ellenzék kivonult.

Kovács Gyula rálő Tiszára.

Kovács Gyula képviselő, a függetlenségi eszmék rajongó híve, aki egészen eksztázisba hozott Tisza eljárása, önmagából kikelve rohan a folyosóról az újságírók baloldali karzatára.

Hirtelen előranta a revolverét és ezekkel a szavakkal:

— Még nem halt meg minden ellenzéki!

Tisza István felé lőtt háromszor gyors egymásutánban.

Kovácsnak egyetlen egy lövése sem talált.

A tébolyodott munkapárt.

Kovács Gyula ezután önmaga ellen fordította revolverét és halántékra lőtte magát. Egész szétroncsoldott koponyája, elöntötte a vér és a korlátot keresztül bukott.

A munkapárt sok tagja félig eszévesztve rohant Kovácsra és ütlegelni kezdtek.

Az újságírók ekkor odakiáltották a tébolyultak felé:

— Ne bántsák Kovácsot! Nem látják, hogy meghalt!

Erre Pekár Gyula, Kubinyi Géza és Nagy Sándor munkapárti képviselők az újságírók felé kiáltani kezdtek:

— Hitvány gazemberek! Maguk segítették elő ennek az örültnek a rémtetteit.

Kovács Gyulát elszállítják.

Kovács Gyulát ezután az ellenzéki képviselők fölemelték a földről és a munkapárt gunyos kacaja és szidalmi közepett a képviselőház orvosi szobájába cipejték, ahova csakhamar megérkeztek a mentők és a Herczel-szánatóriumba szállították, ahol azonnal a leggondosabb ápolás alá vették.

A súlyos beteg Kovács Gyula délután fél 2 órakor egy pillanatra magához tért és csak ennyit tudott mondani:

— Hagyjatok meghalni!

Azután apátiába esett. A délután folyamán özönével keresték fel a válságos helyzetben levő képviselőt, akít még a mai nap folyamán Herczel professzor megoperál. A képviselő állapota aggasztó, mert a golyó koponyáját teljesen széthasította.

Tisza haláltánca.

Az idegeket végsőig feszített jelenetek után Tisza újból megnyitotta az ülést és a legnagyobb hidegvérrel, mintha csak egy kellemetlen légycsapásról jett volna szó, vázolni kezdte az előbb lefolyt izgalmas jeleneteket

és Kovács Gyulának tettét aposztrofálva, azt mondta róla, hogy kivonta magát a földi igazságszolgáltatás büntetése alól azért, hogy önkézzével vetett véget életének. A minderre képes, szolgálékü munkapárti csorda Tisza címűs, vértagyasztó beszédére örült bögsben tört ki. Es hami sem történt volna, nyugalmat tetelve folytatták az ülést. Harmadszori olvasásban elfogadták a katonai bűnvádi eljárásról, a debreceni és pozsonyi egyetemokről szóló törvényjavaslatokat.

Héderváry imádkozik

Gróf Kluen-Héderváry Károly elcsapott miniszterelnök szólásra emelkedett és megemlékezvén az előbb történetekről; követeli, hogy az események a Ház napójában örökíttessenek meg. Majd pedig imára kocsolta össze kezét és hálát adott a gondviselő Istennek, amért gróf Tisza István életben maradt.

A fanatikus Neró.

Tisza, a fanatizmusában Neró római császár allűrjét utánozó házejnők, aki csak öt perccel előbb a szeszélyes véletlen folytán menekült meg a haláltól, ismét szólásra emelkedett és nagy pózzal megköszönte Héderváry meleg szimpáttáját és ujra ígéretet tett, hogy megkezdte uján meg nem áll addig, míg célját el nem éri és ebben — ugymond — nem akadályozzák meg őt a golyók és elvadult emberek, mert vele van az igazság. A munkapárt ezután percekig ünnepelte Tiszát.

Forradalom előtt.

Budapest, június 7.

Kovács Gyula hőstette valóságos lázba hozta a fővárost. Mindenki meg van döbbenve. Tisza István a legkisebb féltelmet sem mutatja. Ugy látszik, hogy most már egészen ennek az örületnek a hatalmába került az ország. Utcán, közhelyeken nyíltan beszélnek a forradalomról. Az igaztottság már is óriási. Egyre érkeznek Budapestre újabb és újabb katonacsapatok. Az egész város meg van rakva katonákkal. Az izlóni fokról-fokra nő.

KOVÁCS GYULA

A népjogok és a demokratikus új Magyarország mártirja, Kovács Gyula a gyomai választókerületet képviselte. A két év előtti általános választások alkalmával került be a Házba pártönkívüli függetlenségi és 48-as programmal. Kovács mindössze 27 éves volt, telve tetterővel és ambícióval. Fanatikus híve volt a függetlenségi eszméknek. Szép, magas, férfias természetű ember, kiváló szónoki tudással és nagy intelligenciával. A dús gazdag Strasszer-családból származott. Atyja, Strasszer nagybérlő a tőzsdén különösen ismert egyén. Kovács Gyula izraelita vallású ember, ritka magyar jellemvonásokkal. Megválasztása rengeteg pénzébe került a munkapárti Miklós Gyulával szemben, aki több, mint százezer koronát szórt szét a kerületben és csak hajszálon függött, hogy Kovács Gyula jutott a mandátum birtokába. Másik erős és fanatikus ellenfele Winter Adám parasztpárti jelölt volt, akinek hívei nem kisebb erőfeszítést fejtettek ki Kovács Gyula ellen. Kovács Gyula puritán elvűsége és imponáló egyénisége mégis győzelemre jutatták a kerületben a függetlenségi eszmét, melyet 20 esztendő óta nem kisebb emberek lobogtattak a kerületben, mint Hentaller Lajos, Barabás Béla, Győri Lajos, Tábori Károly. E sorok írója személyesen is jól ismerte Kovács Gyulát, a szerencsétlen politikai viszonyok szimpatikus áldozatát, akit minden becsületesen és demokratikusan gondolkodó ember a saját lelkiismeretében felment a gyilkossági szándék vádjától.

Ugy emlékszem előttem, mintha még ma is magam előtt látnám Kovács Gyula déleleg alakját ott, a porral és sárral körülveit Gyoma piacterén, amikor a megválasztása napján, egy szép nyári estén, fákgyalán mellett az ezrekre menő tömeg letele gyűrűjébe körülvéve, esküt tett, hogy utolsó ihelhetőségig teljesíteni fogja ellenzéki hivatását. Kovács Gyula hű maradt választóinak tett fogadalma-hoz és ha szenvedéseit nem tudná túlélni, a küzdő ellenzék és az őt szerető választópolgárság ezreinek a részvéte kísérmé utolsó útjára, mely a demokratikus, független Magyarország kivívott útja lesz, virágokkal teleszórvva, könnyekkel telehintve és mártírok vérevel meglocsolva.

Kovács Gyula, aki már e pillanatban táján az utolsó lehelli a körágyon, nem a szűk körű gyomai választókerületé többé, hanem mindannyiunké, akik a demokratikus, új Magyarország megteremtésén dolgozunk, kiké a maga módja szerint. D. I.

Eltűnt nagy-váradi zenetanár

Rörözteti a felsége és nyolc gyermeke.

Nagyvárad, jun. 7.

Tudósítónk jelentése.

Tegnap délután egy ijedt és izgatót arcú uriaszony jelent meg a nagyváradi rendőrség épületében. Lelkeset után kapkodva, nagyon sietősen tudakozódott, hogy hol van a bünygyi osztály vezetőségének a helyisége. Felvezették a bünygyi kapitányságra, ahol előadta, hogy a ferej Kómann Hugó, ismert nagyváradi zenetanár napokkal ezelőtt eltűnt és azóta semmi életjelt nem adott magáról. — Néhány napja már — mondta Kómann Hugóné — hogy az utam egy délelőtt, tíz óra tájban eltávozott hazuról. Sohase történt meg vele, hogy kimaradt és én már az első este nagy nyugtalan voltam elvöléléte miatt. Valahogy lecsillapodtam izgatótságot és vártam. Vártam egészen mostanáig. Gondoltam, valami rendkívüli elfoglaltsága lehet. De most már nem bírtam tovább türelmemel. Nyolc gyermekemmel itt maradtam egyedül, minden támasz és segítség nélkül.

A rendőrség elrendelte körözését s mivel cseppet sem kétséges, hogy valami rejtélyes bűnygyi láppang a zenetanár titokzatos eltűnése mögött, a bünygyi osztály széles apparátust hozott mozgásba, hogy Kómann Hugó nyomára akadjon.

Öngyilkosságok a megyében.

Debreczen, junius 7.

Hajdusoboszlóról jelentették telefonon a debreczeni királyi ügyészségnek, hogy Szalmári János odavál földműves agyonlőtte magát és meghalt.

Nagy Lajos 63 éves kabai öreg ember ittas állapotában felakasztotta magát és mire rátaláltak, már halott volt.

Tettét állítólag azért követte el, mert rossz életet élt és e miatt hozzátartozóival rossz viszonyban került. Az ügyészség mindkét esetben a temetési engedélyt megadta.

TANÜGY.

Felvételei internátusba. A nagykállói m. k. állami főgimnáziummal kapcsolatos internátusba az 1912—13. évi I—IV. osztályú növendékek felekezési különbség nélkül vételek fel, 351—271 koronás és a IV. osztályba ingyenes helyekre is. Az internátus 60 növendék részére van berendezve, két tanuló, négy háló-, 1 tágas ebédlő teremmel és két beteg szobával. Az összes helyiségekbe villanyvilágítás van bevezelve. A felügyeletet az internátus területén lakó internátusi igaz-

gató és felügyelő-tanár gyakorolja. — Minden növendék ingyen orvosi kezelésben és gyógyszerben részesül. — Az élelmezés mennyisége és minősége szigorúan ellenőrzött. — A városban elszállásolt tanulók reggelit, ebédet, uzsonnát és vacsorát kaphatnak 24 koronáért, de a felügyelet ezek felett is az igazgatóság gyakorolja. — A jelentkezés akár bentlakásra, akár kintlakásra és bentkosztra július hó 31-ig a nagykállói m. kir. állami főgimnázium internátus igazgatójának címezve küldendő be. — Prospektussal, bővebb felvilágosítással az internátus igazgatósága készséggel szolgál, (Nagykálló, Szabolcsmegye.)

Tiszti szolgálat főhadnagyi ruhában.

Nagyvárad, junius 7.

Tegnap éjjel különös verekedés Iármája verte fel a Perces-utca csöndjét. Két tüzerállású hatalmas pofonokkal traktált egy tüzerfőhadnagyt, majd pedig alaposan megforgatták az utca kövezetén és nagy, hangos viaskodás után elvették tőle a karóját.

A furcsa eset következőképpen játszódott le.

Tegnap éjjel a Korona-kávéházban fináncok és facér pincérek társaságában sör mellett mulatozt a főhadnagyt r.

A mulató társaság persze rangjának megfelelő tiszteletben részesítette a főhadnagyt, aki egy finom trabukóval szájában élvezte is az előkelő élet gyönyöreit.

Hajnaljában a társaság már alaposan beruogott, de a legjobban a főhadnagyt ur és hogy megelőzze a már közeledő reggelt, hazafelé indult. A Perces-utcán orolozva bandukolt végig egy cseledleány társaságában, amikor két tüzerkápár alakját látta kibontakozni a parkadás ködében. Hirtelen józanságot erőszakolt magára és katonásan lépkedett.

Mikor a tragikus találkozás megtörtént, a két kápár a főhadnagyt urban Ceisinger Lajosra, Vidovits tüzerfőhadnagyt tisztiszolgájára ismert. Igazolásra szövitették fel az előhad-

nagyt, de ő tiltakozott, sőt nznlatni akarta az álliszteket.

Parázs verekedés fejlődött ki ezután. A hatalmas természetű, daltás előhadnagyt minden erejével védte magát. Csattogtak a pofonok, majd pedig a földön fetrengve ütötték egymást, ök hárman, a tüzerkatonák. — Végre is az összeserglett emberek a tisztiszolga főhadnagyt lefogták és bevitték a kaszárnyába.

Felelős szerkesztő: SZIGETHY GYULA.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalsónyílalás, hát- és derékfájdalmak ellen Dr. Borovszky-féle most már kellemes szagu

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbaüveg 50 fillér.

Mosakodásra: sépítő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyalkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógytáraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő üzleteknél: BATÁRY (M. R.), HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGÉRIÁBAN,

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál. — Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerertáiban. — Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! — Kéjen ingyen használati utasítást! Próbáüveg állatorvosoknak ingyen

Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit rakpart 45. szám.

Ép és szép fogak

a természet egyik

legszebb ajándékát képezik. De ha akarjuk, hogy ne csak átmenetileg használjanak és diszítsék szánkat, hanem, hogy állandó értékűvé váljanak, akkor rendszeresen kell őket Odollal apolni.

130 saját fiókraktár
a bel- és külföldön

**Elsőrangú
elegáns
és jutányos a
Turul-Cipő**

TURUL cipőgyár r. t.

TEMESVÁR.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Főraktár Debreczenben:

PIACZ-UTCZA 48.

Telefon: 691.

Thurzófüred

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti állomás Gölnicz-bánya, 572 m. Posta és távirat helyben.

Elsőrangú klimatikus gyógyhely
Vizgyógyintézet, vltkurák, inhallációk, diétás kurák, szabad-, nap- és tófürdők, vil-lanyozás és massage.

Mindennemű idegbajok, légzési, emésztési, vérkeringési, nygasesere és más egyéb bajok ellen.

Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavaszi időjárás.

Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utóidényben 30, július elejétől 6 hetit tartózkodás után 30 százalék árengemény.

Szobák egész idényre olcsó átalányárban bérelhetők.

Allandó fürdőorvos: Dr. Vladár József
Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Ludeser János

női, pipere csipke
és rövidaru üzlete
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arcfátyol, harisnya és

párisi ujdonságokban

NESTLÉ
az egészséges gyermeklisztje
és az egészséges gyermek a gyomortajások régióba bevált tápláléka
Mert a hámástól hasmenéstől bábuóttól és elhárítja ezeket
A legjobb alpesi tejet tartalmazza
Ára 1 kor. 80 fill., minden gyógyszerárban és drogáriában kapható.

Ha „FORHIN“-nal permetez,

I - SZOT
kevesebb
a gond,

II - SZOT
kevesebb
a munka,

III - SZOT
kevesebb
a munkabér!

mert a „FORHIN“ a sokszorta megjavított **BORDÓI KEVERÉK** kész állapotban!

Nagyon erősen tapad a nedves levélre is! Bármily harmat- n l permetezhet vele! Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! Gyárjuk az eddig dr. Aschenbrandt szabadalmát képzett **REZKENPORT** és **BORDÓI PORT** is. Kérjen ingyen és bérmentve leírást **FORHIN** gyártól BUDAPEST VI. Váci-út 93.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

FEDÁR

Cipőcrém-et?

Mert

szép fényt ad

Mert

Elegnás tőle a lábbeli

Mert

**puhán
tartja**

Mert

Nem rongálja

Mert

Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a

**legkényesebb izlést
kielégíti és**

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,
mint egy **30 fillér**-ért
más doboz

ebben a drága vi-
ágban az egyedüli **olcsóság**

Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér. Vastagabb betűvel 10 (tiz) fillér

APRÓ HIRDETÉSEK

Levélbeli tudakozódásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyeget kell beküldeni. — Postán beküldött hirdetésekre vonatkozólag a utalvány-szelvény száma kériük.

Apró hirdetések előre fizetendő. Vidékről apró hirdetés díja levélgyekben is beküldhető

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és fiamel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiú öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldőlva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközölködjön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

BUTOROK, szőnyegek legolcsóbban beszerezhetők Weisz Gyulánál Széchenyi-u. 19. Telefon 918. butorok részlete is kaphatók

FÉNYKÉPEZŐ GÉPEK gyári árban kaphatók Horovitz Zsigmond papíráru üzletében, Piac—Csapó-utca sarkán.

BUTOROKAT könyvberendezéseket raktáron tart Bálint József-asztalos (Csapó) Berek-utca.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerzhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerésznel Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órajavitások legolcsóbban eszközölhetnek.

OLLA és mindennemű gummi különlegességek óriási választékban Schön Sándornál, Piac-utca 14. Csapó-utca sarok, a Bikaszalodával szemben.

RÉZGÁLIC legelsőre női aüssigi métermázsánként 68 kor. 50 fillért kapható. Cim Homoki Szőlősgazdák Országos Egyesülete Szeged, Tisza Lajos-körút 69. sz.

LUCERNA friss vágású, ölerként 8 fillérjével kapható. Biro Pánek mipepcsi országot mellett eső kertgazdaságban.

Porol Fest Tisztít

SZÖVET ÉS CSIPKEFÜGGÖNYÖKET, STÓROKAT, DIVÁNYVÉDŐKET

ÁGY- ÉS ASZTALTERITŐKET stb.

HRABÉCZY E. D. Gőzmosó, Vegyifisztító és Ruhafestő r.-társaság.

Ágytollat fertőtleníve tisztít

Szliács aczélfürdő

Felső-Magyarország.

Egyedül ismert szénsavdus vasforrás. Legtöbb vasat tartalmazó ivóforrás belső használatra. Idény május hó 15-től szeptember hó 30-ig. Felülmulhatatlan vérszegénység, sápkór, női bajok, háterincz és idegbajok, benuulás ellen, átszenvedett betegség és erős munkásság után. Mint fürdőorvos Dr. NÁDOSSY ISTVÁN hív. fürdőorvos működik. Utazás Bécsből 9 óra, északról Oderbergen át 5 óra, délről Budapestén át szintén 5 óra. Szliácsra vonatkozó falragasok minden nagyobb vasuti állomáson ki vannak függesztve. Kimerítő felvilágosítást és prospektust, utazás valamint lakás árkedvezményről az elő- és utóidényben stb. az Fürdőigazgatóság. Szliácsra (Zólyom-megye).

Máthéi János

vízvezeték, csatornázás és fürdőberendezési vállalata

Modern üzlet Egyháztér 5. sz.

alatt (Nagytemplommal szemben), ahol mint szezon cikk: elegáns háztartási jégszekrények, különféle nagyság és kivitelben, egy és két ajtóval, I-ső rendű gyártmány, nagy választékban, jutányos áron jótállás mellett beszerezhetők. javítások díjtalanul eszközölhetnek. Ugyanott diszes és czélszerű mosogató asztalok, szoba closetek, gyengélkedők részére a leggyorsabbtól a legdiszesebbig.

Ezenkívül állandó nagy raktár öntött vas, zománczott, horgonyozott lemez „Neptum” kályhák és gázfürdőkádakban. Fürdőszobai pipere cikkekben, Mosdók, closetekben, valamint mindenféle bádgarukban.

Minden nagyhangu hirdetésnél jobban beszél a személyes meggyőződés. Kérem az érdeklődőket fizetem megtekintésére.

Műhely és iroda: Darabos-utca 54. sz. — Telefon: 321.

Valódi brünni szövetek

az 1912. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 7 kor. 3.10 m. hosszú 1 szelvény 10 kor. teljes férfiruhához 1 szelvény 15 kor. (kabát, nadrág és mellény) 1 szelvény 17 kor. elegendő, csak 1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt lehet szatyorruhához 20. — Kéret, szilveszter felöltőszövetek, kristálydönt, melyek kámparát stb. gyári árkos kité mint megtekinthető és szolid cég mindenütt ismert postaiúgyi raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Niták legyen és hőmentes. Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szilveszterüknél a házon Sziegel-Imhof cégé, a gyári piacton rendel meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék. Munkák, négyesek klasszifikáció, még a legújabb módokon is, teljesen kész árban.

Neubauer János

sedronyműgyáros

a Stenczinger-ház lebontása miatt irodahelyiséget és raktárát a gyártelepre helyezte át. Debreczen, Kétmalom-utca 4. sz.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik bank és váltóüzlete az összes bankügyletekkel Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz. TELEFON 416. szám.

VILLANY

Csillárok a leggyorsabbtól a legjobb kivitelig jutányosan beszerezhetők Továbbá mindenféle felszerelési cikkek, valódi Dr. JUST WOLFRAMÉK 16—50 gyertyafényig Kor. 1.50

Földvárinál

Debreczeni Első Elektrotechnikai Gyár és Vilamos Műszaki Felszerelési Vállalat. Piac-utcai karak.

Telefon 168. Gyár Széchenyi-u. 55. Telefon 316.

Tanuló felvétetik.